

Cilt/Volume: 4

Sayı/Issue: 2

Aralık/December 2015

BÜEFAD

BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

Uluslararası Hakemli Dergi

BARTIN UNIVERSITY
JOURNAL
OF FACULTY OF
EDUCATION

International Refereed Journal

ISSN 1308-7177

2015-4

2

BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

BARTIN UNIVERSITY JOURNAL OF FACULTY OF EDUCATION

ISSN:1308-7177

ULUSLARARASI HAKEMLİ DERGİ / INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL

Cilt/Volume: 4, Sayı/Issue: 2, Aralık/December 2015

Sahibi

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Adına
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ (Dekan)

Editör

Yrd. Doç. Dr. Sedat BALLYEMEZ

Alan Editörleri

Prof. Dr. Çetin SEMERCİ
Doç. Dr. Necati HIRÇA
Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK
Yrd. Doç. Dr. Ayla ÇETİN DİNDAR
Yrd. Doç. Dr. F. Gizem KARAOĞLAN YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Gülsün ŞAHAN
Yrd. Doç. Dr. Harun ER
Yrd. Doç. Dr. Neslihan USTA
Yrd. Doç. Dr. Sinem TARHAN
Yrd. Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK
Yrd. Doç. Dr. Süreyya GENÇ
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz KARA

Yabancı Dil Sorumlusu

Yrd. Doç. Dr. Özge GÜN

Yayıma Hazırlık

Arş. Gör. Arzu ÇEVİK
Arş. Gör. Ömer KEMİKSİZ

Sekretarya

Arş. Gör. Hasan Basri KANSIZOĞLU

Teknik Sorumlular

Yrd. Doç. Dr. Ramazan YILMAZ
Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI

İletişim

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi
74100 BARTIN – TÜRKİYE
e-posta: bufad@bartin.edu.tr
Tel: +90 378 223 54 59

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BÜEFAD), yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Yazıların sorumluluğu, yazarlarına aittir.

Owner

On Behalf of Bartın University Faculty of Education
Prof. Firdevs GUNES (Dean)

Editor

Asst. Prof. Sedat BALLYEMEZ

Field Editors

Prof. Cetin SEMERCI
Assoc. Prof. Necati HIRCA
Assoc. Prof. Nuriye SEMERCI
Asst. Prof. Ayse Derya ISIK
Asst. Prof. Ayla CETIN DINDAR
Asst. Prof. F. Gizem KARAOGLAN YILMAZ
Asst. Prof. Gulsun SAHAN
Asst. Prof. Harun ER
Asst. Prof. Neslihan USTA
Asst. Prof. Sinem TARHAN
Asst. Prof. Suleyman Erkam SULAK
Asst. Prof. Sureyya GENC
Asst. Prof. Yilmaz KARA

Foreign Language Specialist

Asst. Prof. Ozge GUN

Preparing for Publication

RA. Arzu CEVIK
RA. Omer KEMIKSIZ

Secretary

RA. Hasan Basri KANSIZOGLU

Technical Assistants

Asst. Prof. Ramazan YILMAZ
RA. Baris CUKURBASIS

Contact

Bartın University Faculty of Education
74100 BARTIN – TURKEY
e-mail: bufad@bartin.edu.tr
Tel: +90 378 223 54 59

Bartın University Journal of Faculty of Education (BUJFED) is a international refereed journal that is published two times a year. The responsibility lies with the authors of papers.

Kapak: Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI – Öğr. Gör. Hüseyin UYSAL

Dizin / İndeks

ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı, EBSCOHOST, Index Copernicus, Proquest Education Journals Database, Modern Language Association, Citefactor, The Directory of Research Journal Indexing, Open Academic Journal Index, Ulrich's Periodicals Directory

YAYIN DANIŞMA KURULU / EDITORIAL ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Hayati AKYOL	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin ALKAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Sebahattin ARIBAŞ	Adıyaman Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet ARIKAN	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Safure BULUT	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Recai DOĞAN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet GÜNŞEN	Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Bilgin Ünal İBRET	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Ramazan KAPLAN	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Firdevs KARAHAN	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Aziz KILINÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet KIRKILIÇ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Murat ÖZBAY	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet SABAN	Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Çetin SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. M. Fatih TAŞAR	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Yavuz TAŞKESENİGİL	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Cemal TOSUN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin TURAN	Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mimar TÜRKKAHRAMAN	Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Selma YEL	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Bahri ATA	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Eyyup COŞKUN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Erol DURAN	Uşak Üniversitesi
Doç. Dr. Tolga GÜYER	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Emine KOLAÇ	Anadolu Üniversitesi
Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Çavuş ŞAHİN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Neşe TERTEMİZ	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Kubilay YAZICI	Niğde Üniversitesi

BU SAYININ HAKEMLERİ / REFEREES OF THIS ISSUE

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Çetin SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim BİLGİN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Prof. Dr. Nergüz BULUT SERİN	Lefke Avrupa Üniversitesi
Doç. Dr. Adnan KARADÜZ	Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Ali Osman ALAKUŞ	Dicle Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşe OKVURAN	Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Başaran GENÇDOĞAN	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Berna CANTÜRK GÜNHAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Cemal TOSUN	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Cihan ÖZDEMİR	Yunus Emre Enstitüsü
Doç. Dr. Çiğdem KILIÇ	Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Deniz Beste ÇEVİK KILIÇ	Balıkesir Üniversitesi
Doç. Dr. Duygu Piji KÜÇÜK	Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Erdal TATAR	Mustafa Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma ŞAŞMAZ ÖREN	Celal Bayar Üniversitesi
Doç. Dr. Fatime BALKAN KIYICI	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Gizem SAYGILI	Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi
Doç. Dr. Gökhan DEMİRCİOĞLU	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Gülsen ÜNVER	Ege Üniversitesi
Doç. Dr. H. Elif DAĞLIOĞLU	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Hünkâr KORKMAZ	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Kasım YILDIRIM	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Altan KURNAZ	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Barış HORZUM	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa BAŞARAN	Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa KURT	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Oğuzhan KILDAN	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer ADIGÜZEL	Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Salih Zeki GENÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Sevgi KINGİR	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Soner Mehmet ÖZDEMİR	Kırıkkale Üniversitesi
Doç. Dr. Şebnem Kandil İNGEÇ	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Tazegül DEMİR ATALAY	Kafkas Üniversitesi
Doç. Dr. Tolga ERDOĞAN	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Tolga KABACA	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Türkay Nuri TOK	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Yavuz ERİŞEN	Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Yusuf CERİT	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Yücel ÖKSÜZ	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Doç. Dr. Zarife SEÇER	Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ahmet YIKMIŞ	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Aslıhan OSMANOĞLU	Trakya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayla ÇETİN DİNDAR	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Aynur PALA	Celal Bayar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayşe ELİÜŞÜK	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Bekir Necati ALTIN	Niğde Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Emrullah YILMAZ	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Erol BARIN	Hacettepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Esen ERSOY	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Esin ERGÜN	Karabük Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Cansel KADIOĞLU	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gülce COŞKUN ŞENTÜRK	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gürcan UZAL	Namık Kemal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gürsoy MERİÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. F. Gizem KARAOĞLAN YILMAZ	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hülya KUTU	Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin EŞ	Sinop Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İlker CIRIK	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İlknur GÜVEN	Marmara Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kemal Zeki ZORBAZ	Mustafa Kemal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kemalettin PARLAK	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. M. Hülya ÜNAL KARAGÜVEN	Marmara Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mehmet BİLGİN	Çukurova Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa KALE	Gazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Onur CESUR	Maltepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Neslihan BAY	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Neslihan USTA	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nurhan ÖZTÜRK GEREN	Sinop Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Özge GÜN	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ramazan YILMAZ	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ramazan YİRCİ	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sadet MALTEPE	Balıkesir Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Safiye ASLAN	Aksaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sedef CANBAZOĞLU BİLİCİ	Aksaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Seçil Eda KARTAL	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sefa DÜNDAR	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sema SOYDAN	Mevlana Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sema SULAK	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Serpil ÖZDEMİR	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sevan NART	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sibel SADİ YILMAZ	Kafkas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sinem TARHAN	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Songül GİREN	Aksaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Süleyman GÖKSOY	Düzce Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Şenay YAPICI	Amasya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Tuncay Yavuz ÖZDEMİR	Fırat Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yasemin KIYMAZ	Ahi Evran Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz KARA	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz TONBUL	Ege Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr. Özge ELİÇİN	Uludağ Üniversitesi
Dr. Hayriye Tuğba ÖZTÜRK	Ankara Üniversitesi

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Firdevs GÜNEŞ		
Başlık ve Zihni Yönlendirme <i>Title and Guiding Mind</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000131232	290-305
Belgin BAL İNCEBACAK		
Müzedede Drama: Heykel ve İmgelem Kavramı <i>Drama at the Museum: The Concept of Sculpture and Imagination</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000222	306-318
Özgür EROĞLU		
Eğitim Fakültesi Mezunu Müzik Öğretmenlerinin Armoni Bilgi ve Becerilerine İlişkin Görüşleri <i>Faculty of Education Graduate Music Teachers' Opinions on their Harmony Knowledge and Skills</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143436	319-330
Yeliz ÇELEN		
İlköğretim Öğretmenlerinin Matematiğe Yönelik Tutumlarının Öğretmen Özellikleri Açısından İncelenmesi <i>Review of Primary School Teachers' Attitude towards Mathematics in the Framework of their Teaching Features</i>	Doi: 10.14686/buefad.01263	331-343
Melike YAVUZ TOPALOĞLU - Fatime BALKAN KIYICI		
Fen Bilimleri Programlarının Karşılaştırılması: Türkiye ve Avustralya <i>Comparison of Science Curriculum: Turkey and Australia</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000266	344-363
Cafer ÇARKIT – Adnan KARADÜZ		
Ortaokul Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Bağlamında Yazma Becerisi Öğretimi Üzerine Öğretmen Görüşleri <i>Teachers' Perceptions in Teaching Writing Skills in the Context of Middle School Authorship and Writing Skills Course</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000137223	364-381
Oğuz DİLMAÇ – Cihan İNANÇ		
Sınıf Öğretmenlerinin Görsel Sanatlar Dersine Yönelik Öz Yeterlik Düzeyleri <i>The Self-Sufficiency Levels of Classroom Teachers about Visual Arts Course</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000254	382-400
Ayşe Belgin AKSOY – Hurşide Kübra ÖZKAN		
Çocukların Bilişsel Tempoları İle Sosyal Problem Çözme Becerilerinin Bazı Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi (Kırklareli İl Merkezi Örnekleme) <i>Examination of Children's Cognitive Tempo and Social Problem-Solving Skills Regarding Some Demographic Characteristics (A Sample Study of Kırklareli City Centre)</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000136006	401-417
Feyza GÜN – Hilal BÜYÜKGÖZE		
Araştırma Görevlilerinin Bireysel Gelişim İnişiyatifinde Özyeterliğin Rolü <i>The Role of Self-Efficacy on Personal Growth Initiative among Research Assistants</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000139086	418-432

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Ali KIRKSEKİZ - Mehmet UYSAL – Onur İŞBULAN - Özcan Erkan AKGÜN		
Mübin KIYICI – Mehmet Barış HORZUM		
Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerine Eleştirel Bir Bakış: Problemler, Beklentiler ve Çözüm Önerileri <i>A Critical View to School Experience and Application of Teaching Courses: Problems, Expectations and Solution Suggestions</i>		433-451
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000250	
F. Ceyda ÇINARDAL - Levent ÇINARDAL – Binali ÇATAK		
Mesleki Müzik Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Eğilimleri <i>Critical Thinking Tendency of Students at Higher Education Institutions Providing Professional Music Education</i>		452-465
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000240	
Güngör KESKİNKILIÇ YUMUŞAK		
Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri Ve Mesleğe Yönelik Tutumları <i>Reflective Thinking Tendencies of Preservice Teachers and their Attitudes towards the Teaching Profession</i>		466-481
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000206	
Ensar AYDIN - Süleyman Erkam SULAK		
Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Değer” Kavramına Yönelik Metafor Algıları <i>Metaphor Perception of Prospective Primary School Teachers for “Value” Concept</i>		482-500
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000148420	
Abdullah Çağrı BİBER – Ziya ARGÜN		
Matematik Öğretmen Adaylarının Tek ve İki Değişkenli Fonksiyonlarda Limit Konusunda Sahip Oldukları Kavram Bilgileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi <i>The Relations Between Concept Knowledge Related to the Limits Concepts in One and Two Variables Functions of Mathematics Teachers Candidates</i>		501-515
	Doi: 10.14686/buefad.26967	
Arzu ÖZYÜREK – Fatih AKÇA		
Zihinsel Yetersizliği Olan Çocukların Oyuncak Profillerinin İncelenmesi <i>An Examination of the Toy Profiles of the Children with Mental Deficiency</i>		516-529
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000142122	
Aysun DOĞUTAŞ		
Cultural Intelligence Level of Turkish Teacher Candidates in Globalized World <i>Küreselleşen Dünyada Türk Öğretmen Adaylarının Kültürel Zekâ Seviyeleri</i>		530-547
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000131990	
Ali SICAK – Mehmet BAŞÖREN		
Ortaöğretim Öğrencilerinin Akademik Motivasyonlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Bartın Örneği) <i>An Investigation of High School Students Academic Motivation in Related to Various Variables (Bartın Samples)</i>		548-560
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000239	
Songül GİREN – Emre DURAK		
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oyuncak Kavramına İlişkin Metaforik Algıları <i>Early Childhood Education Teachers’ Metaphors about Toy Concept</i>		561-575
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143590	
Erdal TATAR		
Bir Kimyasal Problem Çözme Tekniği: Stokiyometrik Haritalama <i>A Chemical Problem Solving Technique: Stoichiometric Mapping</i>		576-585
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000138529	

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Yavuz ERİŞEN - Fazilet YAVUZ BİRBEN - Hatun SEVGİ YALIN - Pinar OCAK	
Üstün Yetenekli Çocukları Fark Edebilme ve Destekleme Eğitiminin Öğretmenler Üzerindeki Etkisi <i>The Awareness and Support Training for Gifted Children: The Impact on Teachers</i>	586-602
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000137872	
Ahmet AKIN – Mehmet BAŞÖREN	
Algılanan Empatik Öz-Yeterlik ve Sosyal Öz-Yeterlik Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirliği <i>The Validity and Reliability of Turkish Version of the Perceived Empathic and Social Self-Efficacy Scale</i>	603-610
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000235	
Ercan ATASOY – Neslihan UZUN – Berna AYGÜN	
Dinamik Matematik Yazılımları ile Desteklenmiş Öğrenme Ortamında Öğretmen Adaylarının Teknolojik Pedagojik Alan Bilgilerinin İncelenmesi <i>Investigating Pre-service Teachers' Technological Pedagogical Content knowledge in Learning Environment Supported by Dynamic Mathematics Software</i>	611-633
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143622	
A. Oğuzhan KILDAN – Berat AHİ	
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Bilimsel Çalışmalara Yönelik Okuma Alışkanlıkları <i>Reading Habits of Scientific Studies For Pre-School Teachers</i>	634-650
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000251	
Tuncay CANBULAT - Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ - Fatma ERDOĞAN – Ayşe YEŞİLOĞLU	
Sınıf Öğretmeni Adaylarında Empatik Eğilim Düzeyi ve Geleceğe Dönük Beklenti <i>The Level of Hopelessness and Empathic Tendency of a Group of Class Teacher Candidates</i>	651-665
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000145067	
Nail İLHAN - Yakup DOĞAN – Özge ÇİÇEK	
Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının “Özel Öğretim Yöntemleri” Dersindeki Yaşam Temelli Öğretim Uygulamaları <i>Preservice Science Teachers' Context Based Teaching Practices in “Special Teaching Methods” Course</i>	666-681
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143534	
Rıza SALAR – Ümit TURGUT	
Implementing Differentiated Instruction on Pre-Service Physics Teachers: Agendas <i>Fizik Öğretmen Adaylarına Farklaştırılmış Öğretimin Uygulanması: Ajandalar</i>	682-695
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000136908	
Fadime KOÇ DAMGACI - Yeliz KAYA - Rafet GÜNAY	
David Fetterman’ın Değerlendirme Modeli: Yetkilendirme Değerlendirmesi <i>David Fetterman’s Evaluation Model: Empowerment Evaluation</i>	696-710
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000139306	
Sinem ATIŞ – Mustafa ARSLAN	
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dilsel Becerilerin Gelişimine Etkisi Bakımından Ders Materyallerinin Önem Derecelerinin Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS) İle Belirlenmesi <i>Determining the Importance Level of Teaching Materials by Using Analytic Hierarchical Process (AHP) in Terms of Their Influence Over the Development of Language Skills in Teaching Turkish as a Foreign Language</i>	711-726
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000136908	
Gökmen ARSLAN	
Psikolojik İstismar Ölçeği (PiÖ) Geliştirme Çalışması: Ergenlerde Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi <i>Development Psychological Maltreatment Questionnaire (PMQ): Investigating Psychometric Properties in Adolescents</i>	727-738
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000146983	

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Fatma SUSAR KIRMIZI – Ceren SAYGI		
Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Algıları <i>Elementary Teacher Candidates' Self-Efficacy Perceptions towards Using the Creative Drama Method</i>		739-750
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000144840	
Burçin GÖKKURT – Tuğba ÖRNEK - Fatih HAYAT – Yasin SOYLU		
Öğrencilerin Problem Çözme ve Problem Kurma Becerilerinin Değerlendirilmesi <i>Assessing Students' Problem-Solving and Problem-Posing Skills</i>		751-774
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000145637	
Soner DOĞAN – Celal Teyyar UĞURLU - Orhan KAYA		
Okul Yöneticilerinin Etik Liderlik Davranışlarının Öğretmenlerin Algı ve Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi <i>Evaluation of School Administrators' Ethical Leadership Behaviors According Teachers' Perceptions and Opinions</i>		775-789
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000145818	
Cemil KIRIM – Necati HIRÇA		
Lise Öğrencilerinin Kişisel Hijyen ve Temizlik Alışkanlıklarının Fen Okur-Yazarlığına Göre Değerlendirilmesi <i>The Evaluation of High School Students' Personal Hygiene Habits Based on Science Literacy</i>		790-802
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000138700	

Zihinsel Yetersizliği Olan Çocukların Oyuncak Profillerinin İncelenmesi

Arzu ÖZYÜREK, Doç. Dr., Karabük Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, a.ozyurek@karabuk.edu.tr

Fatih AKÇA, Öğrt., Kastamonu Hüseyin Üster Özel Eğitim Uygulama Merkezi ve Özel Eğitim İş Uygulama Merkezi, fatihline2000@yahoo.com

Öz: Bu çalışmanın amacı, zihinsel yetersizlikten etkilenmiş bireylerin ve ailelerin oyuncak profillerinin incelenmesidir. Betimsel tarama modelindeki çalışmada, zihinsel yetersizlikten etkilenmiş 6-14 yaş grubunda çocuğa sahip 50 ebeveyn çalışma grubunu oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında anket formu kullanılmış, verilerin analizinde yüzde ve frekans dağılımlarından yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda; ebeveynlerin çocuklarına oyuncak temininde öncelikle oyuncanın fiyatı, çocuğun cinsiyeti ve çocuğun oyuncayı istemesinin etkili olduğu saptanmıştır. Oyuncak alımında ailenin maddi durumunun etkili olduğu, oyuncak alım sıklığının en fazla ayda veya 3-4 ayda bir olduğu saptanmıştır. Çocukların ilk sırada araba ve bebekleri tercih ettikleri, gün içinde 1-2 saat veya daha az süre oyuncakları ile oynadıkları belirlenmiştir. Çocukların çoğunun topu, oyun hamuru, hayvan figürleri, arabalar, legolar, eğitici oyuncaklar, müzik aleti, telefon ve dolgu oyuncakları olduğu saptanmıştır. Çocukların en az oranda oyun evi veya çadır, su veya top havuzu ile maske, başlık ve kostümler gibi dramatik oyunlar için fırsat sunan oyuncaklara sahip olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Zihinsel Yetersizliğe Sahip Çocuklar, Oyun, Oyuncak.

An Examination of the Toy Profiles of the Children with Mental Deficiency

Abstract: The aim of this study is to examine the toy profiles of the children with mental deficiency. The descriptive survey model was used in the study and 50 parents who have children with mental deficiency and aged between 6 – 14 years old were included in the study group. Data were gathered through a questionnaire and analyzed by using frequency and percentage distribution. As a result of the study; it was determined that the price of the toy, child's gender and desire are the main factors affecting the parents' behaviors to buy the toy. It was also determined that the family's financial situation is also important in buying toys and the frequency of buying toys is at most once a month or once in 3 or 4 months. Children's first choice is toy car or doll and they play with their toys 1 or 2 hours a day or less. Most of the children have balls, play doughs, animal figures, cars, Legos, educational toys, musical instruments, cell phones and stuffed toys. Very few of the children have doll houses or tents, water pools or ball pools, or toys like masks, helmets and costumes that offer opportunity for drama games.

Key Words: Children with Mental Deficiency, Games, Toys.

1. GİRİŞ

Gelişimsel gecikmesi olan çocuklar doğumdan sonraki süreçte engeli olmayan diğer çocuklarla aynı gelişim özelliklerini göstermeseler de her iki grubunda içsel enerjisinin boşaltılması, genel gelişiminin sağlanması ve deneyim kazanılması bakımından ortak noktası oyundur (Arnold,1979). Piaget çocuğun oyunun onun sosyal ve duygusal gelişimi üzerine etkisini değerlendirmiş, sosyal oyunun çocuğu benmerkezcilikten kurtardığını ileri sürmüştür (Xu, 2010). Vygotsky, sosyo-kültürel öğrenme teorisinde, yaratıcı ve motivasyonel öğrenmenin gelişiminin oyun ile sağlanabileceğini vurgulamıştır. Vygotsky'nin yakın gelişim alanı (the zone of proximal) kavramında, okulda öğrenme ile oyunda öğrenme ve gelişim arasındaki ilişkinin temel gelişimsel faktör olduğu vurgulanmıştır (Hakkarainen & Bredikyte, 2008). Oyunun potansiyel olarak erken çocukluk eğitiminde gelişimi vurgulanmakta ve farklı toplumlardaki ebeveynler arasında oyunun desteklenmesinde kültürel farklar vardır. Oyunun insan kültürünün gelişimindeki rolü konusunda, Huizinga'nın oyun teorisinde de değinilmektedir. Huizinga, kültür aktarımında oyunun öncelikli ve gerekli olduğunu vurgulamaktadır (Kravtsov & Kravtsova, 2010).

Oyunun, özellikle erken çocukluk dönemi eğitim ve gelişiminde öneminin kritik olduğu düşünülmektedir. Konu ile ilgili olarak yapılan araştırmalar ve eğitimsel politikalar, çocukların hayatında oyunun önemli rolü olduğu görüşünü desteklemektedir. Örneğin; lokomotor oyun kalp damar sistemi kondüsyonun ve kemik yoğunluğu gelişimi gibi biyolojik gelişime ve motor gelişime katkı sağlar. Sosyal oyun olumlu akran etkileşimi ve sosyal ilişkilerin gelişimine, dil, kavram, sosyal ve duygusal gelişimlerine; sembolik oyun erken okuryazarlık becerilerinin gelişimine ve yetişkinlikte hipotetik düşünme yeteneğine; nesnelere oyun, daha sonraki yıllarda araç kullanım becerisine katkı sağlar (Pellegrini, 2009; Xu, 2010). Oyun, çocuğun büyük bir riske girmeden duygusal yüklerini boşaltmasını sağlayarak endişe ve sıkıntılarında kurtulmasına yardımcı olur. Gerginliğin yarattığı enerji oynanan oyuna aktarılmış olur (Öztürk, 2001; Terr, 2000'den Akt. Ayaydın, 2011).

Zihinsel yetersizliği olan çocuklar, zihinsel işlevler bakımından normal gelişim gösteren yaşlılarına göre ortalamanın iki standart sapma altında farklılık gösteren, buna bağlı olarak kavramsal, sosyal ve pratik uyum becerilerinde eksiklikleri ya da sınırlılıkları olup özel eğitim ile destek eğitim hizmetlerine ihtiyaç duyan çocuklardır (T.C. Resmi Gazete, 2012). Amerikan Psikiyatri Birliği ve Amerikan Zekâ Yetersizliği Birliği, Wechsler Zekâ Testi puanlarına göre dağılımı hafif (IQ=55-69), orta (IQ=40-54), ileri (IQ=25-39) ve çok ileri derecede (IQ=0-24) zeka geriliği şeklinde dört zeka geriliği düzeyi belirlemiştir (AAMR 2002, Köroğlu, 2001). Zihinsel yetersizliği bulunan ve özel eğitime gereksinim duyan çocuklar, doğumdan sonraki süreçte normal gelişim gösteren çocuklardan farklı bazı özellikleri sahiptirler. Normal çocuklarla ortak özelliklerinden biri, onların da oyun oynamaya gereksinim duymalarıdır. Oyun, onların içsel enerjilerini boşaltmaları, deneyim kazanmaları ve genel olarak gelişimlerinin desteklenmesinde önemli bir role sahiptir (Ayan, Memiş ve Eynur, 2012).

Oyun ve oyuncaklar, birbirinden ayrı düşünülmemektedir. Bu nedenle oyun ve oyuncaklar, normal gelişim gösteren çocuklar kadar yetersizlikten etkilenmiş çocuklar için de vazgeçilmezdir. Oyuncaklar, çocukların oyununda farklı işlevler görürler. Bebekler, kostümler ve tamir malzemeleri gibi oyuncaklar çocukların hayal güçlerini geliştirirken yap-bozlar, Legolar ve bloklar gibi oyuncaklar, oyunun kaynağını oluşturacak özelliktedirler (Oğuzkan ve Avcı, 2000; Pehlivan, 2012). Çocukların oyuncaklardan gerektiği gibi yararlanabilmesi için, oyuncakların yaş ve gelişim düzeylerine, istek ve beğenilerine uygun, sağlam, kaliteli, tehlike yaratmayan, kolay temizlenebilir, eğitimsel değeri yüksek, birden fazla amaca hitap edebilecek nitelikte olması gerekmektedir (Pehlivan, 2012). Bunun yanında oyuncaklar çocuğun dış çevreyi keşfetmesine yardımcı olmalı, yaratıcı faaliyetleri teşvik edici olmalı, hayal gücünü uyarabilmeli, çocuğun

yetişkinin yaptığı işlerde beceri kazanmasına yardımcı olmalı, doğrudan doğruya fiziksel ve zihinsel yeteneklerin gelişimine yardımcı olmalıdır. Oyun materyallerinin cinsiyet ayrımı yapılmaksızın satın alınması, oyuncaklardan sağlanacak yarar açısından da ayrıca önem taşımaktadır. Evde bulunan ve hazırlanabilen oyun hamurları, boyalar, en basit mutfak araçları, boş kutular, renkli resimler, makaralar, düğmeler, örtüler, giysiler, kâğıtlar su, kum gibi materyaller de oyuncaklarla aynı amaca hizmet etmektedir (Cinel, 2006; Adak Özdemir ve Ramazan, 2012).

Alanyazında normal gelişim gösteren çocuklar ve anne babaları, öğretmen ve yöneticiler ile yapılan çalışmalarda; bireylerin oyuncuğa bakış açıları, oyuncak seçiminde yaş, cinsiyet, gelişim özellikleri, oyuncuğun eğitici özellikleri gibi değişkenlerin ele alındığı görülmüştür (Tezel Şahin,1993; Kamaraj, 1996; Onur ve arkadaşları, 1997; Erden, 2001; Adak Özdemir ve Ramazan, 2012). Özel eğitim alanında yapılan çalışmalarda ise; down sendromlu çocukların oyun davranışları, işitme engelli çocuğun annesinin oyun anlatımında kullandığı stratejiler, zihinsel engelli çocukların oyun tipleri ve sosyal gelişimlerinde oyunun etkisi, görme engelli çocukların oyun tercihleri, oyuncak tasarımı, oyun dersi ve oyun müdahale programının etkileri, otizmde oyuncuğun etkisi ve özel eğitim alanında yapılan oyun ve oyuncaklar konularının ele alındığı görülmektedir (Atik, 1986; Coşkun, 1997; Metin, Şahin ve Şanlı, 1999; Kılıçoğlu, 2006; Kılınç, 2007; Kaya, 2010; Nuzzolo-Gomez et al, 2012; Yalçın, 2012; Demirci ve Topbaş Demirci, 2013; Kaytez ve Durualp, 2014).

Oyuncak tercihi konusunda, Hamm, Mistrett ve Ruffino (2006) tarafından özel eğitime ihtiyaç duyan çocukların ve anne-babalarının oyun ve oyuncak tercihlerini incelediği bir çalışmaya rastlanmış, özellikle zihinsel yetersizliği bulunan çocukların oyuncak profillerinin incelendiği araştırmaların oldukça sınırlı sayıda olduğu görülmüştür. Bu nedenle bu çalışmanın, yetersizliği olan çocukların oyuncakları konusunda yapılacak farklı çalışmalara katkı sağlayacağı, zihinsel yetersizliğe sahip çocukların oyuncak gereksinimlerinin karşılanması konusunda anne baba ve eğitimcilere rehber olacağı düşünülmektedir. Çalışmada, ebeveynlerin oyuncak alma davranışı ile ebeveyn bakış açısından hafif-orta-ağır düzeyde zihinsel yetersizlikten etkilenmiş çocukların oyuncak profilini incelemek amaçlanmış ve bu genel amaç doğrultusunda, aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Zihinsel yetersizlikten etkilenmiş çocuğa sahip anne-babalar;
 - a) Çocuklarına oyuncak alırken nelere dikkat etmektedirler?
 - b) Çocuklarına hangi durumda yeni oyuncak almaktadırlar?
 - c) Çocuklarına ne kadar sıklıkla oyuncak almaktadırlar?
2. Zihinsel yetersizlikten etkilenen çocukların;
 - a) Oyuncak tercihleri nasıldır?
 - b) Oyuncak tercihlerini etkileyen sebepler nelerdir?
 - c) Oyuncaklarla oynama süreleri ne kadardır?
- d) Mevcut oyuncak durumları nasıldır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Çalışma betimsel tarama modelinde olup bir durumu olduğu gibi yansıtmayı amaçlamaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde, örneklemin araştırmacının kolaylıkla ulaşabileceği katılımcılardan oluşturduğu kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi kullanılmıştır (Şimşek, 2012).

2.2. Çalışma Grubu

Çalışma grubunu, Kastamonu ilinde yaşayan orta-ağır ile hafif düzeyde zihinsel yetersizlikten etkilenmiş 7-14 yaşında çocuğa sahip 24'ü anne, 26'sı baba olmak üzere 50 ebeveyn oluşturmuştur. Çalışma grubundaki ebeveynlerin %44'ü ilkokul mezunu, %13'ü ortaokul, %23'ü lise ve %20'si üniversite mezunudur. Ebeveynlerin çocuklarının 23'ü hafif düzeyde, 27'si ise orta-ağır düzeyde zihinsel yetersizlikten etkilenmiştir; 24'ü kız ve 26'sı erkektir, 27'si 6-9 yaş ve 23'ü 10-14 yaş grubundadır. Ailelerin %34'ü 1000TL'nin altında, %16'sı 1100-1500 TL, %16'sı 1600-2000TL, %12'si 2100-2500TL, %12'si 2600-3000TL ve %10'u 3100-3500TL arası aylık gelire sahiptir.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilen, anne baba ve çocuğa ait bazı kişisel bilgiler yanında çocuğa oyuncak alma sıklığı, oyuncak temini ve mevcut oyuncaklarının sorgulandığı sorudan oluşan anket formu kullanılmıştır. Çalışmanın amacı ve alt amaçları ışığında geliştirilen anket, dokuz çocuk gelişimi öğretim elemanı görüşüne sunulmuş ve gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra bir grup anne baba ile ön uygulama yapılmıştır. Çocuklarını Özel Eğitim Uygulama Merkezleri ile özel eğitim sınıfı ve tam zamanlı kaynaştırma eğitimine getiren anne babalarla yüz yüze görüşme yapılmış, anket soruları kendilerine okunup cevapları kaydedilmiştir. Toplanan veriler bilgisayar ortamına kaydedilmiştir. Verilerin analizinde, frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde, çalışmanın alt problemler doğrultusunda elde edilen bulgular ve yorumlara yer verilmiştir. Tablo 1'de anne babaların çocuklarına oyuncak temininde ilk üç sırada dikkat ettikleri hususlar, Tablo 2'de çocuklarına hangi durumda ve hangi zaman aralığında yeni bir oyuncak aldıkları, Tablo 3'te çocukların oyuncak tercihleri, Tablo 4'te çocukların oyuncak tercihini etkileyen nedenler, Tablo 5'te çocukların günlük oyuncakla oynama süreleri ve çocuklara yeni oyuncak alımı ve Tablo 6'da çocukların mevcut oyuncaklarının dağılımı verilmiştir.

Tablo 1. Anne-babaların Oyuncak Alırken Dikkat Ettikleri Hususların Dağılımı

Dikkat Edilen Hususlar	1.sırada		2.sırada		3.sırada	
	N	%	N	%	N	%
Fiyatı	18	36,00	8	72,00	8	16,00
Çocuğun cinsiyeti	10	20,00	9	18,00	10	20,00
Çocuğun isteği	6	12,00	14	28,00	3	6,00
Oyuncağın markası	4	8,00	5	10,00	2	4,00
Eğitsel değeri	4	8,00	-	-	1	2,00
İhtiyaç olup olmasına	3	6,00	4	8,00	3	6,00
Oyuncak üretim yeri	3	6,00	4	8,00	6	12,00
Oyuncak hammaddesi	2	4,00	2	4,00	5	10,00
Diğer (rengi, dayanıklılığı vb.)	-	-	4	8,00	12	24,00
Toplam	50	100,0	50	100	50	100

Tablo 1'e göre, anne babaların %36'sının çocukları için oyuncak alımında ilk sırada oyuncağın fiyatına ve %20'sinin çocuğun cinsiyetine göre karar verdikleri görülmektedir. İkinci sırada ise yine oyuncağın fiyatı (%72) ve çocuğun isteğinin (%28) geldiği, üçüncü sırada da çocuğun cinsiyetinin (%20) geldiği görülmektedir. Buna göre, anne babaların çocukları için

oyuncak temininde öncelikle oyuncuğun fiyatı, çocuğun cinsiyeti ve çocuğun o oyuncuğu istemesinin etkili olduğu söylenebilir.

Tablo 2. Anne-babaların Yeni Oyuncak Alma Durumuna İlişkin Bilgilerin Dağılımı

Oyuncak Alma Durumu	N	%	Oyuncak Alım Sıklığı		N	%
Maddi durumları elverdiğinde	31	62,00	Haftada bir	4	8,00	
Oyuncak kırıldığında	6	12,00	Ayda bir	15	30,00	
Oyuncak eskidiğinde	4	8,00	3-4 ayda bir	15	30,00	
Çocuk her istediği zaman	3	6,00	6 ayda bir	7	14,00	
Diğer	6	12,00	Yılda bir	9	18,00	
Toplam	50	100,0	Toplam	50	100,0	

Tablo 2'ye göre, anne babaların %62'si çocuklarına yeni bir oyuncuğu maddi durumları uygun olduğunda, %12'si çocuğun bir oyuncuğu kırıldığında ve %8'si çocuğun oyuncuğu eskidiğinde almaktadırlar. Anne babaların %6'sı ise çocuk her istediği zaman oyuncak aldıklarını belirtmişlerdir. Oyuncak alım sıklığına bakıldığında, anne babaların %8'inin çocuklarına haftada bir, %30'unun ayda bir, %30'unun 3-4 ayda bir, %14'ünün altı ayda bir ve %18'inin yılda bir kez yeni bir oyuncak aldıkları görülmektedir. Buna göre, anne babaların çocuklarına düzenli aralıklarla oyuncak almadıkları söylenebilir. Anne babaların çocuklarına yeni bir oyuncak alma durumlarının ekonomik durumları ile yakından ilgili olduğu, bu bulgunun anne babaların çocuklarına oyuncak almada dikkat ettikleri hususlarla ilgili Tablo 1'deki bulgularla örtüştüğü söylenebilir.

Tablo 3. Çocukların Oynadıkları Oyuncak Tercihlerinin Dağılımı

Çocukların Oyuncak Tercih Sırası	1.sırada		2.sırada		3.sırada	
	N	%	N	%	N	%
Arabalar	21	42,00	5	10,00	3	6,00
Bebekler	19	38,00	2	4,00	1	2,00
Legolar	5	10,00	10	20,00	8	16,00
Müzik aletleri	2	4,00	2	4,00	4	8,00
Top	1	2,00	10	20,00	9	18,00
Dolgu oyuncaklar	1	2,00	7	14,00	7	14,00
Mutfak malzemeleri	1	2,00	2	4,00	-	-
Diğer (eğitici oyuncak, tamir malz. vb.)	-	-	12	24,00	17	34,00
Toplam	50	100	50	100	50	100

Tablo 3'e göre, zihinsel yetersizlikten etkilenmiş çocukların %42'sinin ilk sırada arabaları ve %38'inin bebekleri tercih ettikleri, ikinci ve üçüncü sırada Legolar (%20, %16), top (%20, %14) ve dolgu oyuncakların (%14), geldiği görülmektedir. Buna göre, çocukların oyuncak tercihinde cinsiyetin etkisi olduğu, erkek çocukların öncelikle arabaları ve kız çocukların bebekleri tercih ettikleri sonucuna ulaşılabilir.

Tablo 4. Çocukların Oyuncak Tercihini Etkileyen Nedenler

Oyuncak Tercihini Etkileyen Nedenler	1.sırada		2.sırada		3.sırada	
	N	%	N	%	N	%
Çocuğun cinsiyeti	27	54,00	17	34,00	5	10,00
Çocuğun yaşı	10	20,00	21	42,00	9	18,00
Oyuncağın işlevi	4	8,00	2	4,00	2	4,00
Çocuğun kardeşleri	3	6,00	-	-	6	12,00
Çocuğun arkadaşları	2	4,00	1	2,00	10	20,00

TV vb iletişim araçları	2	4,00	3	6,00	8	16,00
Anne-babanın tutumu	2	4,00	4	8,00	6	12,00
Çocuğun mizacı	-	-	2	4,00	4	8,00
Toplam	50	100,0	50	100,0	50	100,0

Tablo 4'e göre, zihinsel yetersizlikten etkilenmiş çocukların oyuncak tercihini etkileyen sebepler ilk ve ikinci sırada çocuğun cinsiyeti (%54, %34) ve çocuğun yaşı (%20, %42), üçüncü sırada ise çocuğun arkadaşları (%18), yaşı (%18) ve televizyon gibi iletişim araçları (%16) gelmektedir. Bu bulgular ile Tablo 3'teki bulguların örtüştüğü görülmektedir. Çocukların oyuncak tercihinde cinsiyet ve yaş faktörünün öncelikli olarak etkili olduğu, bunun dışında oyuncağın işlevi, çocuğun kardeşleri, arkadaşları, iletişim araçları ve anne baba tutumları gibi faktörlerin daha sonra geldiği söylenebilir.

Tablo 5. Çocukların Günlük Oyun Oynama Sürelerinin Dağılımı

Oyun Süresi	N	%
1 saatten az	23	46,00
1-2 saat arası	19	38,00
2-4 saat arası	8	16,00
Toplam	50	100,0

Tablo 5'e göre, zihinsel yetersizlikten etkilenmiş çocukların %46'sı günde bir saatten daha az, %38'i 1-2 saat ve %16'sı 2-4 saat arası oyun oynamaktadırlar. Buna göre, çocukların gün içinde zamanlarının çok az bir bölümünü oyuncakları ile oynayarak geçirdikleri söylenebilir. Bu durum, çocukların zamanının büyük bir bölümünün okul ortamında geçmesi ve anne babaların çocuklarını yalnızca ev ortamında geçirdiği süreyi dikkate alarak değerlendirme yaptıklarını düşündürmektedir.

Tablo 6. Çocukların Mevcut Oyuncaklarının Sayısal Dağılımı*

Oyuncaklar	Adedi	N	%	Oyuncaklar	Adedi	N	%
Top	Yok	2	4,00	Bebek	Yok	26	52,00
	1-3 adet	39	78,00		1-3 adet	17	34,00
	4-6 adet	9	18,00		4-6 adet	7	14,00
Lego seti/takımı	Yok	11	22,00	Müzik aletleri	Yok	17	34,00
	1-3 takım	35	70,00		1-3 adet	30	60,00
	4-6 takım	4	8,00		4-6 adet	3	6,00
Bebek dışında dolgu-peluş oyuncak figürler	Yok	19	38,00	Küçük ahşap ya da plastik figürler-hayvanlar vb.	Yok	10	20,00
	1-3 adet	22	44,00		1-3 adet	30	60,00
	4-6 adet	9	18,00		4-6 adet	10	20,00
Bebek arabası ya da beşiği	Yok	35	70,00	Küp seti (tahta ya da plastik bloklar)	Yok	28	56,00
	1-3 adet	15	30,00		1-3 adet	22	44,00
Ulaşım araçları /taşıtlar	Yok	10	20,00	Yapboz vb. Eğitici oyuncak	Yok	12	24,00
	1-3 adet	30	60,00		1-3 adet	32	64,00
	4-6 adet	10	20,00		4-6 adet	6	12,00
Mutfak eşyaları seti	Yok	32	64,00	Kukla	Yok	27	54,00
	1-3 takım	15	30,00		1-3 adet	20	40,00
	4-6 takım	3	6,00		4-6 adet	3	6,00
Doktor seti	Yok	47	94,00	Tamir seti	Yok	30	60,00
	1-3 takım	3	6,00		1-3 takım	20	40,00
Kuaför seti	Yok	46	92,00	Tablet bilgisayar (model ya da gerçeği)	Yok	42	84,00
	1-3 takım	4	8,00		1-3 adet	8	16,00
Kızmbirader,	Yok	44	88,00	Tombala benzeri	Yok	43	86,00

satranç vb.	1-3 adet	6	12,00	grup oyunları	1-3 adet	7	14,00
Bisiklet	Yok	27	54,00	Scooter	Yok	45	90,00
	1-3 adet	23	46,00		1-3 adet	5	10,00
İp	Yok	31	32,00	Maske veya başlıklar	Yok	47	94,00
	1-3 adet	19	38,00		1-3 adet	3	6,00
Kostümler	Yok	46	92,00	Oyun evi veya çadır	Yok	48	96,00
	1-3 adet	4	8,00		1-3 adet	2	4,00
Su veya top havuzu	Yok	48	96,00	Raket ve top	Yok	45	90,00
	1-3 adet	2	4,00		1-3 adet	5	10,00
Basket potası	Yok	44	88,00	Diğer oyuncaklar	Yok	45	90,00
	1-3 adet	6	12,00		1-3 adet	5	10,00
Oyun hamuru	Yok	6	12,00	Oyun minderleri veya yastıkları	Yok	36	72,00
	1-3 adet	16	32,00		1-3 adet	14	28,00
	4-6 adet	23	46,00				
	7-9 adet	5	10,00				
Telefon (ev ve cep tlf.)	Yok	18	36,00	Büyük sepet veya leğenler	Yok	37	74,00
	1-3 adet	32	64,00		1-3 adet	13	26,00

*Birden fazla sık işaretlenmiştir.

Tablo 6'ya göre, çocukların en fazla topu vardır (%96). Bunu sırasıyla oyun hamuru (%88), küçük ahşap ya da plastik figürler-hayvanlar vb ve ulaşım araçları/taşıtlar (%80), lego seti (%78), yapbozlar (%76), müzik aleti (%66), telefon (%64) ve dolgu oyuncaklar (%62) izlemektedir. Bunların dışında çocukların bebekler, bisiklet, küpler, tamir seti, ip, doktor seti, oyun minderleri, beşik, sepet/leğenler, tablet bilgisayar, tombala vb oyunlar, raket ve top, scoter, oyun evi, su ve top havuzu gibi oyuncaklara sahip oldukları belirlenmiştir. Buna göre, çocukların cinsiyet ya da engel ayırt etmeksizin tamamına yakının topları olduğu, yine çoğunluğunun oyun hamuru, küçük hayvan figürleri, arabalar, legolar, yapboz/eşleştirme gibi eğitici oyuncaklar, müzik aleti, telefon ve dolgu oyuncaklarının mevcut olduğu söylenebilir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Çalışmada, anne babaların çocukları için oyuncak temininde öncelikle oyuncağın fiyatı, çocuğun cinsiyeti ve çocuğun o oyuncacı istemesinin etkili olduğu saptanmıştır. Benzer olarak Kamaraj (1996), Tezel Şahin (1993) ve (Çiçek, 2010), çalışmalarında, normal gelişim gösteren çocuğa sahip anne ve babaların oyuncak seçiminde oyuncağın çocuğun yaşına, cinsiyetine uygun olmasına ve eğitici olmasına dikkat ettiklerini saptamıştır. Doğanay (1998) yaptığı çalışmada, anasınına devam eden çocukların anne ve babalarının oyuncak seçimini genelde çocukla birlikte ve onun isteğine göre yaptıklarını saptamıştır. Adak Özdemir ve Ramazan (2012), yaptıkları çalışmada annelerin oyuncak seçiminde öncelikli olarak oyuncağın eğitim ve öğrenmeyi desteklemesi, sağlıklı ve güvenli olması, sağlam ve kaliteli olması, eğlendirici olması ve yaşa uygun olması gibi özelliklere vurgu yaptıklarını saptamışlardır. Bolışık ve arkadaşları (2014), çalışmalarında oyuncak alan kişilerin öğrenim düzeyi yükseldikçe çocuklara daha sık oyuncak alındığını, oyuncağının güvenli olmasına önem verildiğini belirlemişlerdir. Bu çalışmada, oyuncağın fiyatının öncelikli olduğu, eğitsel değerinin daha az dikkat edilen bir özellik olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum, ucuz oyuncak türlerine kolay ulaşılabilmesi ve oyuncak çabuk yıpranacağından fazla para harcamak istenmeyişi gibi nedenler yanında, anne babaların ekonomik durumlarının oldukça elverişsiz olması, öğrenim düzeylerinin düşük olması ve oyuncak seçiminde dikkat edilecekler konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını da düşündürmektedir. Okullarda yapılacak aile eğitimi ve katılımı çalışmalarında oyun ve oyuncak konularının ele alınması önerilebilir.

Ailelerin çocuklarına oyuncak alımının maddi durumları ile yakından ilgili olduğu; oyuncak alım sıklığının ise en fazla ayda veya 3-4 ayda bir olduğu saptanmıştır. Bu bulgu, ailelerin düzenli olarak çocuklarına oyuncak alamadıkları sonucuna götürmektedir. Benzer olarak Kamaraj (1996), yaptığı çalışmada annelerin çocuklarına sıklıkla en az ayda bir, babaları genellikle özel günlerde ya da diğer zamanlarda oyuncak aldıklarını saptamıştır. Ünver (2005) yaptığı çalışmada, ailelerin toplam geliri çoğaldıkça bir seferde bir oyuncakla ayırabilecekleri para miktarının artış gösterdiği sonucuna varmıştır. Cinel (2006) yaptığı çalışmada alt sosyo ekonomik düzeydeki ebeveynlerin çocuklarına 6 ay ve daha üstü sürede oyuncak aldıklarını ve oyuncakın ekonomik olmasına dikkat ettiklerini; üst sosyo ekonomik düzeydeki ebeveynlerin haftada bir veya ayda bir oyuncak satın aldıklarını ve oyuncakın çocuklarının gelişim düzeyi, ilgi ve isteklerine uygun olmasına dikkat ettiklerini belirlemiştir. Bolışık ve arkadaşları (2014), yaptıkları çalışmada genel olarak çocuklara düzenli aralıklarla oyuncak alınmadığı, oyuncak almaya daha çok çocukların karar verdiğini saptamışlardır.

Anne babalara göre, zihinsel yetersizlikten etkilenmiş çocukların ilk sırada arabalar ve bebekleri tercih ettikleri saptanmıştır. Çocukların oyuncak tercihinde cinsiyetin önemli oranda etkisi olduğu, erkek çocukların araba ve kız çocukların bebekleri tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Çocukların oyuncak tercihinde cinsiyet ve yaş faktörünün öncelikli olarak etkili olduğu, bunun dışında oyuncakın işlevi, çocuğun kardeşleri, arkadaşları, iletişim araçları ve anne baba tutumları gibi faktörlerin daha sonra geldiği saptanmıştır. Çocuklara oyuncak temininde, her ne kadar çocukların isteği etkili olsa da son kararı ebeveynlerin verdiği söylenebilir. Tezel Şahin (1993) yaptığı çalışmada, oyuncak seçiminin genellikle anne baba ile birlikte ve çocuğun isteğine göre yapıldığı, çocukları cinsiyetinden farklı bir oyuncak almak istediğinde anne babaların birçoğunun çocuklarından başka bir oyuncak seçmesini istediklerini saptamıştır. Çok çeşitli şekillerde yapılmış olan oyuncaklar, bu özelliklerin dışında, gelişimsel açıdan da yaş grubuna uygun olabilecek nitelikte sınıflandırılmıştır. Bu da ebeveynlerin oyuncak seçimini biraz daha kolaylaştırmaktadır. Ebeveynler oyuncak seçiminde eğlendirici, eğitici ve cinsiyet özelliklerine daha çok dikkat ederken, çocuğun gelişimini yaş ve ilgisini de göz önünde bulundurarak seçim yapabilmektedirler (Cinel, 2006). Ebeveyn ve çocuk arasındaki etkileşimler, çocukların diğer bireylerle kurdukları ilişkiler, toplumsal hayata bakışları, tercih ve tutumları üzerinde etkilidir. Ebeveynlerin cinsel rol algısına yönelik tutum ve düşünceleri, çocukların davranış ve tercihlerini toplumsal normlara göre şekillendirmede önemli bir etkidir (Çiftçi ve Özgün, 2010). Yapılan birçok araştırmada çocukların oyun arkadaşı, etkileşimleri ve oyuncak tercihlerinde cinsiyete dayalı bazı farklar bulunmuştur. Çocukların yaptığı etkinliklerin ve oyuncak tercihlerinin kaynağının ebeveyn gözlemleri, model alma, çevredekilerin sunduğu pekiştiriciler ve cezalar, yazılı ve görsel medyada yer alan çizgi film veya diziler olduğu da görülmüştür (Akt.:Çiftçi ve Özgün, 2010). Bağçeli Karaman ve Başal (2011), yaptıkları çalışmada çocukların cinsiyetinin kendi oyuncaklarını tercihlerinde etkili olduğu, kız çocuklarının bebek ve mutfakla ilgili oyuncakları, erkek çocukların ise araba ve kamyon gibi oyuncakları tercih ettiklerini saptamışlardır. Sobkin ve Skobeltsyna (2011), Güney (2012), yaptıkları çalışmada, cinsiyete göre okul öncesi çocukların oyun ve oyuncak tercihleri tercihlerinin değiştiğini saptamışlardır.

Zihinsel yetersizlikten etkilenmiş çocukların gün içinde zamanlarının çok az bir bölümünü (1-2 saat veya daha az) oyuncakları ile oynayarak geçirdikleri belirlenmiştir. Aksoy (1990) çalışmasında, çocukların hemen hepsinin günde 1-5 saat arası oyun oynadıklarını belirlemiştir. Ailelerin de kendi eğitim düzeyleri ne olursa olsun büyük bir kesiminin, günde 1-2 saat çocuklarıyla oynamak için zaman ayırdıkları belirlenmiştir. Cinel (2006) yaptığı çalışmada, alt sosyo ekonomik düzeydeki ebeveynler ve üst sosyo ekonomik düzeydeki eğitim seviyesi düşük olan ebeveynlerin çocuklarının, oyuncak ve oyun materyalleriyle bir saatten az oynadıklarını saptamıştır. Çocukların oyuncakları ile oynamaları esnasında, bir akranı veya

yetişkin etkileşimine gereksinim duyuyor olabileceği söylenebilir. Çocuğa oyuncuğı sunup kendi kendine oynaması beklendiğinde, bu süre oyuncuğın özelliğı veya çocuğın dikkat süresi ile sınırlı olabilir. Oysa akran, kardeş veya anne baba ile oyun esnasında sosyal etkileşimler, çocuğın daha etkin bir şekilde oyuna katılımını sağlayabilir ve oyun süresini etkileyebilir.

Çalışmada, en az bir adet olmak üzere çocukların tamamına yakınının topu ve çoğunluğunun oyun hamuru, küçük hayvan figürleri, arabalar, Legolar, yapboz/eşleştirme gibi eğitici oyuncaklar, müzik aleti, telefon ve dolgu oyuncaklarının mevcut olduğu saptanmıştır. Çocukların sahip olma oranı en az olan oyuncakların oyun evi veya çadır, su veya top havuzu ile maske, başlık ve kostümler, doktor ve kuaför seti gibi dramatik oyunlar için fırsat sunan oyuncakların yer aldığı dikkat çekmiştir. Oyuncak temininin ailelerin ekonomik durumu ile yakından ilişkili olduğu bulgusu düşünöldüğünde, çocukların mevcut oyuncaklarının düşük ekonomik düzeydeki ailelerce alınabilecek oyuncaklar olduğu söylenebilir. Ekonomik durumları daha iyi olduğunda, bu oyuncakların adet olarak daha fazla olması ihtimalinin yüksek olduğu söylenebilir. Onur ve arkadaşlarının (1997) yapmış olduğu araştırmada, ölkemizde çocukların bebekler, yumuşak oyuncaklar, hayvanlar, minyatür nesnelere ve elişi oyuncaklara sahip oldukları; bunların dışında özellikle masa oyuncaklarına sahip olma oranının ailenin ekonomik düzeyi ile ilişkili olduğu belirlenmiştir. Kız çocuklarının günümüzde popülerlik kazanmış, güncel oyuncaklara erkeklerden daha az sahip oldukları da belirlenmiştir (Akt. Cinel, 2006). Çalışmada oyun evi veya çadırı ile su veya top havuzunun diğer oyuncaklara göre ücretinin daha fazla olması yanında ev ortamında çok yer kaplayacağı düşüncesi ile daha az tercih edildiğı söylenebilir. Fakat çocukların dramatik oyunları için önemli fırsatlar sunan oyun materyallerinin bulunmayışının nedeni, çocukların zihinsel yetersizlik durumu ile ilgili olabilir. Anne babaların, çocuklarının bu tür materyallerle oynayamayacaklarını ya da diğer oyuncakları varken bu tür oyuncakların gereksiz olarak düşünmelerinden kaynaklanabilir.

524

Oyun ve oyuncak tercihinde kültürel, sosyal ve çevresel değişimlerin etkili olması kaçınılmazdır. Bunun yanında çocukların özelliklerinin de önemli olduğu söylenebilir. Bu çalışmada ele alındığı gibi zihinsel yetersizliğe sahip çocukların oyun davranışları, normal gelişim gösteren çocukların oyun davranışları kadar gelişmemiş olabilir. Bu nedenle, çocuklara oyuncak alırken veya oyuncaklarla oynarken bazı hususlara dikkat etmek gerekir. Çocuğın gelişimsel özelliklerinin ve ilgilerinin tanınması, ne tür oyuncaklardan hoşlanabileceğinin bilinmesi oyuncak temininde göz önünde bulundurulmalıdır. Özelliklere uygun olarak seçilen oyuncaklar ve hazırlanan oyun ortamları çocukların sağlıklı büyümeleri açısından önemlidir. Oyuncak temininde ekonomik durumun öncelikle etkili olduğu görölmektedir. Fakat ucuz ve daha fazla oyuncak yerine, pahalı olup nitelikli tek bir oyuncuğın tercih edilmesinin önemi bilinmelidir. Ayrıca anne babalara oyuncakların yalnızca satın alınarak temin edilmek zorunda olmadığı, evde çocuklarla birlikte de yapılabileceğı öğretilir. Oyuncak temininde, oyuncuğın yalnızca eğlendirici veya yalnızca eğitsel özelliğinin olması değil hem eğlendirici ve ilgi çekici hem de eğitsel özelliğı olanların tercih edilmesi önemlidir. Oyunları esnasında, çocuğın her zaman yalnız bırakılmayıp onunla birlikte oynanması oyuncaklarla nasıl oynayabileceğı konusunda fikir verebilir ve oyuncaklara ilgi süresini artırabilir, çocuğın oyuncaklardan en üst düzeyde fayda sağlanmasına katkıda bulunabilir.

Bu araştırmada, zihinsel yetersizlikten etkilenmiş 7-14 yaş aralığında çocuğa sahip ailelerin bakış açısında çocukların oyuncak profilleri incelenmiştir. Normal gelişim gösteren çocuklar ve yetersizliği olan çocukların oyuncak profillerinin karşılaştırıldığı bir çalışma yapılabilir. Gelecekte, daha büyük örneklem grubu ve farklı yetersizliğe sahip çocuklarla, farklı yöntem ve teknikler kullanılarak yapılacak çalışmalarda konu ile ilgili farklı bakış açısı sunacak bilgilere ulaşılabilecektir.

KAYNAKLAR

- AAMR. (2002). The American Association on Mental Retardation. website: http://www.aamr.org/content_100.cfm?navID=21 (Erişim: 14.10.2015).
- Adak Özdemir, A. ve Ramazan, O. (2012). Oyuncağa Çocuk, Anne ve Öğretmen Bakış Açısı. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*. 2 (1), 1-16.
- Akdemir, B. (2006). 6-12 Yaş Arası Zihinsel Engelli Çocukların Görsel Algı Becerilerinin Değerlendirilmesi. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Aksoy, A. ve Turla, A. (1995). *Okul Öncesi Eğitim Kurumunun Yönetiminin Oyuncak Seçimi Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi*. Ankara: Ya-Pa Seminer Kitabı.
- Arnold, A. (1979). *Çocuğunu ve Oyun* (Çev. Rezzan Mahmudoğlu), İstanbul: Ece Yayınları.
- Atik, B. (1986). *Okul Öncesi Çağındaki Normal Gelişim Gösteren Çocuklar ile Down Sendromlu Çocukların Tercih Ettikleri Oyun Tiplerinin ve Oyun İçindeki Sosyal İletişim Davranışlarının İncelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Ayan, S., Memiş, U. A., Eynur, B. R. ve Kabakçı, A. (2012). Özel Eğitime İhtiyaç Duyan Çocuklarda Oyuncak ve Oyunun Önemi. *Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi*. 2 (4), 80-89.
- Ayaydın, A. (2011). Çocuk Gelişimde Bir Oyun Olarak Sanat ve Resim. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 10 (37), 303-316.
- Bağçeli Kahraman, P. ve Başak, H. A. (2011). Anne Eğitim Düzeyine Göre Çocukların Cinsiyet Kalıpyargıları ile Oyun ve Oyuncak Tercihleri, *e-Journal of New World Sciences Academy*, 6 (1), 1344-1366.
- Bolşık B, Yılmaz H. B, Yavuz B. ve Büyük E. T. (2014) Yetişkinlerin Çocuklar İçin Oyuncak Seçimine Yönelik Davranışlarının İncelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 3 (4), 976-990.
- Cinel, N. Ö. (2006). *Farklı Sosyo Ekonomik Düzeydeki 3-6 Yaş Grubu Çocuğu Olan Anne Babaların Oyuncak ve Oyun Materyalleri Hakkındaki Görüşlerinin ve Bu Yaş Grubu Çocukların Sahip Oldukları Oyuncak ve Oyun Materyallerinin İncelenmesi*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Çiçek, M. (2011). *Tüketicilerin Oyuncak Satın Alma Davranışları ve Ülke Orjini Etkisi Üzerine Bir Araştırma*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Aksaray Üniversitesi, Aksaray.
- Çiftçi, M. A. ve Özgün, Ö. (2010). Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Oyuncak Tercihlerinin ve Akran Etkileşimlerinin Ebeveyn Cinsiyet Rollerini Algısı Bağlamında İncelenmesi. *e-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, 1C0438, 6 (3), 2246-2261.
- Coşkun, N. (1997). *Okul Öncesi Çağda İşitme Engelli Çocuğu Olan Normal İşiten bir Annenin Grup Oyunu Esnasında Kullandığı Stratejilerin İncelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Demirci, N. ve Topbaş Demirci, P. (2013). Özel Eğitime Gereksinim Duyan Öğrencilerin Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinde Elde Ettikleri Kazanımların İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Dergisi*, 1 (1), 25-34.

- Doğanay, J. (1998). *Ev Ekonomisi Anabilim Dalı Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bilim Dalı, Anasınıfına Devam Eden Çocukların Ebeveynlerinin Çocuk Oyun ve Oyuncakları Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Erden, Ş. (2001). *Anaokullarına Devam Eden Çocukların Ebeveynlerinin ve Öğretmenlerinin Çocuk Oyun ve Oyuncakları Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Güney, O. (2012). 5-6 Yaş Çocuklarında Algılanan Cinsiyet Kalıpyargılarına İlişkin Ebeveyn Beklentileri ile Oyuncak Tercihleri Arasındaki İlişki, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Nuzzolo-Gomez, R., Leonard, M. A., Ortiz, E., Rivera, C. M., & Greer, R. D. (2002). Teaching Children with Autism to Prefer Books or Toys over Stereotypy or Passivity. *Journal of Positive Behavior Interventions*. 4 (2), 80-87.
- Hakkarainen, P. & Bredikyte, M. (2008). The Zone of Proximal Development in Play and Learning, *ПРОБЛЕМА РАЗВИТИЯ*. 4, 1-11.
- Hamm, E. M., Mistrett, S. G., & Ruffino, A. G. (2006). Play Outcomes and Satisfaction With Toys and Technology of Young Children with Special Needs. *Journal of Special Education Technology*, 21 (1), 29.
- Kaya, A. (2010). *Oyun Müdahale Programının 3-5 Yaş Arasındaki Özel Gereksinimli Çocukların Bilişsel Becerilerinin Desteklenmesindeki Etkililiğinin İncelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Kaytez, N. ve Duralp, E. (2014). Türkiye’de Okul Öncesinde Oyun ile İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. 2, 110-122.
- Kamaraj, I. (1996) *Annelerin, Okul Öncesi Eğitim Kurumu Yönetici ve Öğretmenlerin Oyuncak Seçimleri*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Kılıçoğlu, M. (2006). *Anasınıfı, Hazırlık ve İlköğretim Birinci Sınıflarda Okuyan Görme Engelli Öğrencilerin Oyunlarının Değerlendirilmesi: Karşılaştırılmalı Bir Araştırma*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Kılınç, E. (2007). *Oyuncak Tasarımının Özel Eğitimde Çocuk - Oyuncak İlişisine Etkisi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Köroğlu, E. (2001). Amerikan Psikiyatri Birliği: DSM-IV-TR Tanı Ölçütleri Başvuru Elkitabı. Yeniden Gözden Geçirilmiş Baskı. Amerikan Psikiyatri Birliği, Washington DC, 2000 (Çev. Ankara: Hekimler Yayın Birliği).
- Kravtsov, G. G. & Kravtsova, E. E. (2010). Play in L. S. Vygotsky’s Nonclassical Psychology, *Journal of Russian and East European Psychology*. 48 (4), 25-41.
- Metin, N., Şahin, S. ve Şanlı, E. (1999). Okul Öncesi Düzeyde ve Dört -Dokuz Yaş Grubundaki Zihinsel Engelli Çocukların Tercih Ettikleri Oyun Köşeleri ve Oynadıkları Oyun Tiplerinin İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Özel Eğitim Dergisi*. 2 (3), 14-24.
- Oğuzkan, Ş. ve Avcı, N. (2000). Okul Öncesinde Eğitici Oyuncaklar. Ya-pa Yayınları, İstanbul.
- Onur, B., Çelen, N., Çok, F., Atar, M., ve Şener-Demir, T. (1997). Türkiye’de İki Kentte Annelerin Bakış Açısıyla Çocukların Oyuncak Gereksinimleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 1, 46-71.
- Öztürk, A. (2001). *Okul Öncesi Eğitimde Oyun*. İstanbul: Esin Yayınevi.

- Pehlivan, H. (2012). *Oyun ve Öğrenme*. Ankara: Anı Yayınevi.
- Pellegrini, A. D. (2009). Research and Policy on Children's Play. *Child Development Perspectives*, 3 (2), 131-136.
- Sobkin, V. S. & Skobeltsyna, K. N. (2011). Game Preferences of Modern Preschoolers (Based on Survey among Parents), *Psychological Science and Education*, 2, 39-48.
- Şimşek, A. (2012). *Evren ve Örneklem*, İçinde: *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri* (Ed.: A. Şimşek). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını.
- Tezel Şahin, F. (1993). *Üç-Altı Yaş Grubu Çocuklarının Anne Babalarının Çocuk Oyun ve Oyuncakları Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- T.C. Resmi Gazete. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği. 21 Temmuz 2012. Sayı: 28360. Başbakanlık Basım Evi, Ankara.
- Ünver, N. (2005). *Kastamonu İl Merkezinde Yaşayan 0-2 Yaşları Arasında Çocuğa Sahip Anne-Babaların Çocukları İçin Oyuncak Satın Alma Durumları ve Tercihlerinin İncelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Xu, Y. (2010). Children's Social Play Sequence: Parten's Classic Theory Revisited, *Early Child Development and Care*. 180 (4), 489-498.
- Yalçın, H. (2012). Zihinsel Engelli Çocukların Okul Öncesi Dönemdeki Sosyal Gelişimlerinde Oyun Etkinliklerinin Önemi. *Türkiye Klinikleri, Journal of Pediatrics*. 21 (3), 146-154.

SUMMARY

Introduction

Children with developmental delay do not exhibit the same developmental characteristics as normally developing children upon their birth. However, the common field of all children is the 'game' in order to ensure their development, discharge of the internal energy and gain experience. Games support the development of children and play role in transferring the culture. Materials which determine the direction of the game are as important as the game itself. These materials are various toys with different features. Toys that are presented to children affect the game. Generally, toys can be influenced by various characteristics of both children and their parents. Therefore, this study aims to examine the toy profiles for children who are affected by intellectual disabilities from the perspective of mothers and fathers. It has been thought that this study will contribute to further studies which will be performed on toys of children with mental failure as well as it will guide parents and teachers of children with mental disabilities in terms of children's toy requirements.

Materials and Methods

Experimental group was composed of 50 parents (24 mothers and 26 fathers) of mentally disabled children (at moderate-sever and mild levels) between the ages of 7-14 in Kastamonu province. In order to collect the data, a survey that was prepared by researchers was used. The survey was composed of questions which were related to personal information of parents and children, the information about frequency of buying toys, toy supply and available toys. Face to face interviews were performed with mothers and fathers who bring their children to Special Education Application Centers, special education classes and full-time mainstream education. Replies of parents were recorded and saved in computer. Frequency and percentage values were used in order to analyze the data.

Results

In this study, it was detected that the price of toys, gender of children and the interests of children for a particular toy were influencing factors in supplying toys by parents. Furthermore, the price of the toy was determined to be more effective than its educational value. The reasons for this were that parents did not want to pay more money since the toy would be consumed away in a short time and they could easily access some toys. Besides, the low economical and educational status of parents and lack of information about what could be considered in the selection of toys were also important factors that affected the attitudes of parents while selecting toys for their children.

It was detected that the selection of toys was closely related to the economical status of parents and frequency of buying toys was maximum ones in each month or even 3 to 4 months. These findings were interpreted that parents did not buy toys their children regularly. According to mothers and fathers, children with mental disabilities were primarily interested in cars and dolls. It was also concluded that gender was an important factor in selecting toys and female children selected dolls and male children selected cars. Gender and age were shown to be primarily important in the preference of children in selecting toys. Furthermore, the function of the toy, siblings and friends of children, communication tools and attitudes of their parents were shown to be secondarily important in selecting toys. It was also thought that parents were the decision makers when buying toys even though the children's requests were effective.

It was determined that children with mental disabilities spent limited amount of time for playing with toys in a day (1-2 hours or less). In this study, almost all children (at least one child for each toy) had ball and most of them had playing dough, small animal figures, cars, Lego, educational toys such as puzzle/matching, musical instruments, toy phone and filled toys. Children had the least amount of toys such as play house or tent, water or ball pool, masks, hats and costumes, doctor or hair dresser sets which offer opportunities for children to play with dramatic games.

Conclusion and Recommendations

The situation of children affected by intellectual disabilities was shown to be effective on toys offered by their parents. The playing attitudes of children with mental disabilities can be underdeveloped compared to attitudes of normally developed children. Therefore, we need to pay attention to certain issues while buying toys or while children are playing with toys. Particularly toys that are well selected and well-crafted game environments are very important in the development of children. Instead of buying cheap and more amounts of toys, parents should understand the value of selecting less number of expensive toys with better quality for their children. Furthermore, parents should understand that toys are not the tools that can be only bought and we should ensure them to understand that they can also create toys at home with their children. It is crucial to choose toys not only for entertainment or only for education. It is very important to select the toys which are entertaining, interesting and educational at the same time. It is important to play with children in order to give them the clue about how to play with toys. By doing this, it is possible to increase the time of children's interest and ensure them to get the maximum advantage of playing with toys.